

**OZBEKISTONING ENG YANGI TARIX O'QUV FANING PREDNIDI
MAQSAT VA VAZIFADORI NIGORI**

Boyto'rayev Sirojiddin

Nurbayev xurshid Erkin o'g'li

Nosirov Alimardon Mosajon o'g'li

DTPI Pedagogika fakulteti

Jismoniy madaniyat talabasi

Akhmedovdiyorbek7@gmail.com

ANNOTATSIYA:

O'zbekistonning eng yangi tarixi o'quv fani predmeti, uning maqsadi va vazifalari haqida batafsil ma'lumot beriladi. Maqola O'zbekistonning mustaqillik yillaridagi tarixiy jarayonlar, ijtimoiy-siyosiy o'zgarishlar, iqtisodiy va madaniy rivojlanish haqida hamda ushbu fanning ta'lim tizimidagi o'rni va ahamiyati haqida taqriz beraadi.

Kalit so'zlar: O'zbekiston tarixi, Eng yangi tarix, O'quv fani, Ta'lim tizimi, Mustaqillik, Ijtimoiy o'zgarishlar

АБСТРАКТНЫЙ:

Подробно представлена информация о предмете новейшей истории Узбекистана, ее целях и задачах. В статье рассматриваются исторические процессы, общественно-политические изменения, экономическое и культурное развитие Узбекистана в годы независимости, а также роль и значение этого предмета в системе образования.

Ключевые слова: История Узбекистана, Новейшая история, Образование, Система образования, Независимость, Социальные изменения

ABSTRACT:

Detailed information is provided about the subject of the newest history of Uzbekistan, its purpose and tasks. The article reviews the historical processes, socio-political changes, economic and cultural development of Uzbekistan during the years of independence, as well as the role and importance of this subject in the educational system.

Key words: History of Uzbekistan, Latest history, Education, Education system, Independence, Social changes

Kirish

O‘zbekistonning eng yangi tarixi, yurtimizning mustaqillikdan so‘nggi davrini qamrab olgani bilan ahamiyatlidir. O‘zbekistonning xalqlararo munosabatlari, siyosiy hayoti, ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishi, madaniyat autonomiyalashuv jarayonlari o‘quv fani doirasida chuqur o‘rganilishi zarur. O‘zbekistonning eng yangi tarixi o‘quv fani, talabalarni mustaqil fikrlashga, tarixiy jarayonlarni tahlil qilishga va ulardan saboq olishga undaydi. Ushbu maqola orqali O‘zbekistonning eng yangi tarixi o‘quv fanining maqsadi va vazifalari batafsil bayon etiladi.

O‘zbekistonning Eng Yangi Tarixi O‘quv Fanining Maqsadlari va Vazifalari

1. Maqsadlar:

- Mamlakatimizning mustaqillik davridagi taraqqiyotini, ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy o‘zgarishlarini o‘rganish.
- O‘zbekiston tarixidagi muhim voqealar va shaxslarni tahlil qilgan holda talabalarni tarixiy tafakkur va kritikal fikrlashga o‘rgatish.
- O‘zbekiston jamoatchiligining tarixiy xotirasini shakllantirish va mustahkamlash, yoshlarni Vatan sevgisi ruhida tarbiyalash.

2. Vazifalar:

- O‘zbekistonning mustaqilligidan oldin va keyingi davrdagi tarixiy jarayonlarni tahlil qilish.
- Tarixiy voqealar va ularning ta‘sirini ko‘rsatish, talabalarni tarixiy faktlar bilan tanishtirish.
- O‘zbekiston tarixi orqali yosh avlodga milliy qadriyatlarni va madaniyatni tanitish.
- Talabalarni turli tarixiy manbalarni o‘rganishga jalb qilish, buning natijasida ular mustaqil ish olib borish ko‘nikmalarini shakllantirish.

Tarixiy xotira - milliy o‘ziga xoslikni tarixan idrok etishda asos bo‘lib xizmat qildi. Ma’lumki, tarixiy xotira xazinasini millat taraqqiyotiga yordam beradigan milliy ongning samarali kuchi sifatida ona tiliga, turmush tarziga, urf-odatlariga va madaniyatiga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo‘lishni talab qiladi. Bu shunchaki ma’naviy merosni saqlab qolish uchun tarixiy qadriyatlarni jalb qilish emas, balki ma’naviy yuksalish yo‘lini boshlash uchun xalq o‘zining ko‘p asrlik tarixiga, ming

yillik madaniy tajribasiga, buyuk ajdodlari merosiga murojaat qilishi va O‘zbekistonning jahon hamjamiyatiga qanday ma’naviy-axloqiy boyliklar bilan kirishi kerakligini anglatadi.

O‘zbekiston tarixi, shuningdek, O‘zbekistonning eng yangi tarixi jahon } tarixining ajralmas bir qismi bo‘lib, u bizning zamonamizdagi global jarayonlar bilan chambarchas bog‘liqdir. Eng yangi tarixni o‘rganishning muhimligi va dolzarbligi shundaki, u mamlakatimizning ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy-ma'naviy jihatdan barqaror rivojlanishiga ta'sir qiluvchi voqea-xodisalarni tushunishga hamda teran idrok etishga yordam berishi bilan belgilanadi. Bundan tashqari, u bizga tarixiy taraqqiyot tendensiyalarini oldindan ko‘ra bilish va bashorat etish imkoniyatini beradi.

Ma'lumki, O‘zbekiston Respublikasining mustaqillikka erishish jarayoni sobiq sovet hududidagi boshqa mamlakatlar singari murakkab siyosiy o‘zgarishlar sharoitida yuz berdi. Davlat mustaqilligining e'lon qilinishi mamlakatning barcha siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy tizimini tubdan o‘zgartirishga yo‘l ochdi. } Demokratik prinsiplarga ko‘ra milliy davlatchilik va siyosiy tizimning asoslari shakllantirildi, ularda hokimiyatning qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyatlari funksiyalari va vakolatlari taqsimlandi. Respublikaning siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy hayotini erkinlashtirish bosqichma-bosqich, keskin inqilobiy larzalarsiz amalga oshirildi.

Tashqi siyosatning milliy strategiyasi ishlab chiqilib, O‘zbekiston zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimiga munosib ravishda kira oldi. } O‘zbekiston tanlagan mustaqil taraqqiyot yo‘li xalqimizning milliy xususiyatlari, urf-odatlarini va madaniyatini har tomonlama hisobga olgan holda, to‘plangan xalqaro } tajribadan ijodiy foydalanishga asoslangandir.

1989 yildan 1991 yilgacha. Bu bosqich - yangi rahbarning siyosat maydonida paydo bo‘lishi, milliy istiqlol g‘oyasining pishib etilishi, SSSRning parchalanib ketishi negizida yuzaga kelgan muammolarni bartaraf etish bilan bog‘liq sa’y-harakatlar bilan tavsiflanadi.

1991 - 2000 yillar. Bu - ustuvor islohotlar va o‘zgarishlardan milliy davlatchilik asoslarini shakllantirish hamda ijtimoiy yo‘naltirilgan bozor iqtisodiyotiga o‘tish davri. Tarixan qisqa vaqt ichida "taraqqiyotning o‘zbek modeli" ni tanlab olish natijasida milliy davlat shakllanishi uchun ishonchli qonunchilik va huquqiy asos yaratildi. Davlat boshqaruvining yangi tuzilmalari yuzaga keldi, jamoat va fuqarolik institutlarining asoslari barpo etila boshlandi, bozor iqtisodiyotiga o‘tish amalga oshirildi.

2001-2010 yillar. Bu bosqichda - mamlakatni faol demokratik yangilash va modernizatsiya qilish boshlandi. Bu davrning asosiy vazifasi kuchli davlatdan kuchli fuqarolik jamiyatiga bosqichmabosqich o'tish edi. Shu negizda siyosiy va iqtisodiy hayotning barcha jabhalarini demokratlashtirish va liberallashtirish, davlat va jamiyat qurilishi, inson huquqlari va erkinliklarini himoya qiladigan, fuqarolarning siyosiy va iqtisodiy faolligini oshiradigan, fuqarolik jamiyati asoslarini shakllantiradigan mustaqil sud tizimini mustahkamlash jarayonlari davom etdi.

} Bu bosqichda mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va modernizatsiya qilish jarayoni davom etdi. Ushbu bosqich davlat hokimiyati va boshqaruvini yanada demokratlashtirish, sud-huquq tizimini, axborot sohasini isloh qilish, so'z erkinligini ta'minlash, saylov qonunchiligini rivojlantirish, demokratik bozor islohotlarini chuqurlashtirish va iqtisodiyotni liberallashtirish bo'yicha islohotlarning huquqiy asoslarini yaratish bilan tavsiflanadi.

O'zbekistonning zamonaviy tarixining beshinchi bosqichi 2017 yildan boshlandi. O'zbekiston Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev tashabbusi bilan 2017-2021 yillarda O'zbekistonni yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasining yangi konsepsiyasi ishlab chiqildi. Ushbu tarixiy hujjat mustaqillikni qo'lga kiritilganidan boshlab, mamlakatni demokratik yangilash va rivojlantirish bo'yicha keng ko'lamli islohotlarni rivojlantirishni aks ettiradi, unda davlat va jamiyat rivojlanishining yangi bosqichida modernizatsiyani yanada davom ettirishning strategik dasturi belgilab berilgan. } Ushbu bosqich davlat hokimiyati va boshqaruvini yanada demokratlashtirish, sud-huquq tizimini, axborot sohasini isloh qilish, so'z erkinligini ta'minlash, saylov qonunchiligini rivojlantirish, demokratik bozor islohotlarini chuqurlashtirish va iqtisodiyotni liberallashtirish bo'yicha islohotlar uchun huquqiy asoslarni yaratishni davom ettirish bilan tavsiflanadi

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning "O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi huzurida O'zbekistonning eng yangi tarixi bo'yicha jamoatchilik kengashi faoliyatini tashkil etish to'g'risida"gi qarori 2017 yil 30 iyunda qabul qilingan.

O'ZLIKNI ANGLASH – TARIXNI BILISHDAN BOSHLANADI

demokratik huquqiy davlat va fuqarolik jamiyatini shakllantirishning «o'zbek modeli» mohiyati va mazmunini, jamiyatda barqarorlikni, millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglikni saqlash bo'yicha keng ko'lamli ishlarni, hozirgi dunyoda O'zbekistonning roli va o'rnini chuqur o'rganish va yaqqol ochib berish ushbu fanning muhim vazifalaridan biri hisoblanadi.

O‘ZLIKNI ANGLASH – TARIXNI BILISHDAN BOSHLANADI

Ilmiy, o‘quv, o‘quv-metodik adabiyotlarning yangi avlodini tayyorlash va chop etish ishlarini muvofiqlashtirish, ularda O‘zbekistonning eng yangi tarixini umumjahon va mintaqaviy jarayonlar bilan, shuningdek, hozirgi O‘zbekiston hududida shakllangan xalqlar va davlatlar sivilizatsiyasining tarixiy-madaniy merosi bilan uzviy bog‘liq holda ko‘rib chiqishni ta‘minlash belgilab berilgan

O‘ZLIKNI ANGLASH – TARIXNI BILISHDAN BOSHLANADI

Fuqarolarda tarixiy xotira, milliy o‘zlikni anglash, yuksak ma‘naviyat, xalqning tarixiy an‘analari, madaniy merosiga hurmat, mamlakatimiz mustaqillikka erishganligining buyuk tarixiy ahamiyatini anglash kabi fazilatlarni shakllantirish borasida ushbu jarayonlarning rivojlanish evolyutsiyasini ma‘ruza va amaliyot darslarida ochib berish muhim sanaladi.

Foydalanuvchi adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning “O‘zbekistonning mustaqilligiga 30 yil” mavzusidagi nutqi.
2. “O‘zbekiston tarixi: Eng yangi davr” – O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi nashri.
3. Rahmonov X. “Mustaqillik va yangilanish jarayonlari: O‘zbekistonning eng yangi tarixi”.
4. O‘zbekiston tarixi fanidan darsliklar va o‘quv qo‘llanmalari.
5.
<https://staff.tiiame.uz/storage/users/647/presentations/SFSEcXa1CJgJBnRGURWepMu0CnUKIDRp9Wsnru8.pdf>